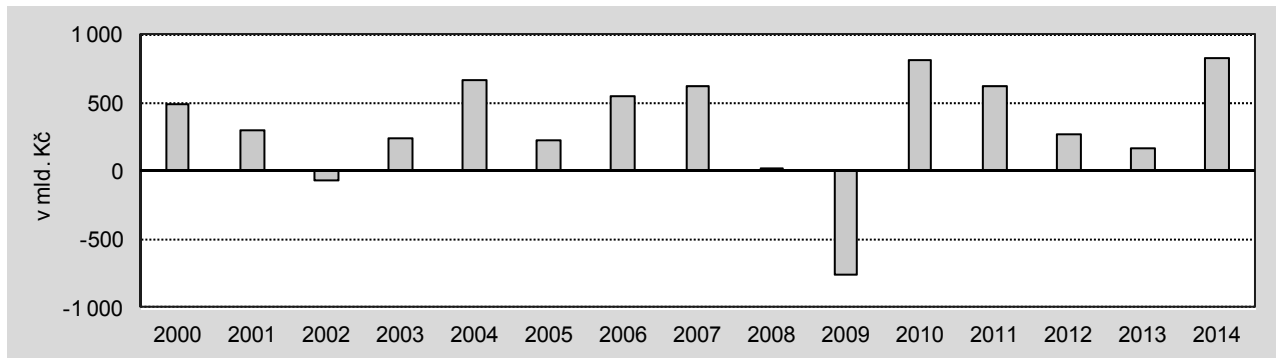

Zahraníční obchod České republiky podle pohybu zboží¹ v roce 2014

1. Charakteristika vývoje zahraničního obchodu

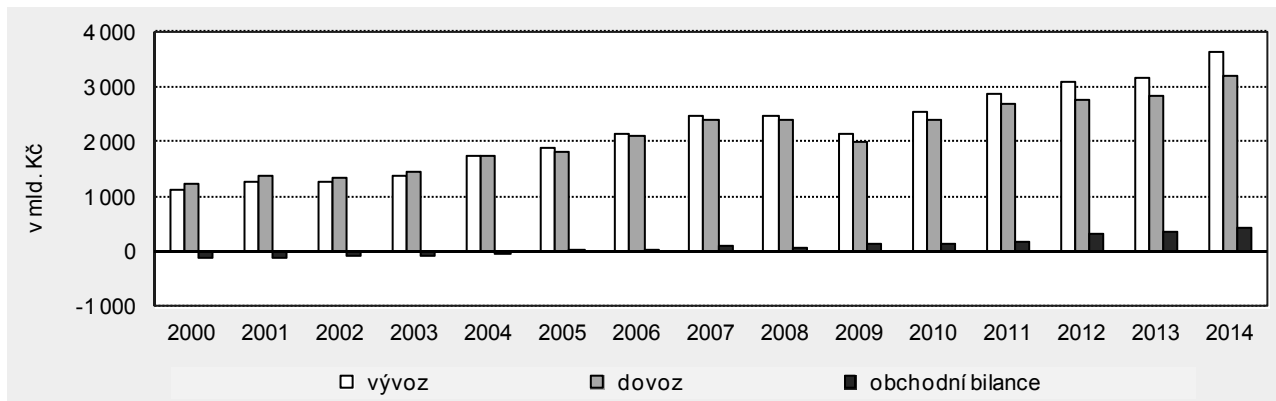
Česká republika zaznamenala v roce 2014² druhý nejvyšší meziroční přírůstek **obratu zahraničního obchodu** od vstupu do Evropské unie. V porovnání s rokem 2013 se obrát zahraničního obchodu zvýšil o 13,8 %, tj. o 830,3 mld. Kč (v roce 2013 proti roku 2012 se zvýšil o 158,7 mld. Kč). Nejvyšší meziroční přírůstek (19,8 %) stále patří roku 2010 a to díky výraznému propadu zahraničního obchodu v roce 2009. Hodnota obrátu v roce 2014 dosáhla 6 828,5 mld. Kč.

Graf 1 - Meziroční změny obrátu zahraničního obchodu v letech 2000 až 2014

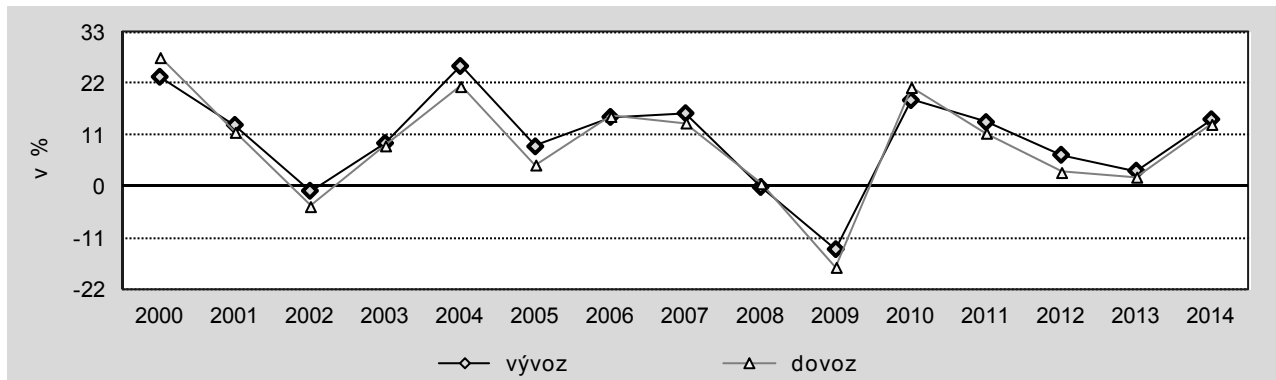

Saldo zahraničního obchodu v přeshraničním pojetí skončilo v roce 2014 nejvyšším přebytkem (429,2 mld. Kč) od roku 2005, kdy zahraniční obchod České republiky poprvé od jejího vzniku zaznamenal kladnou bilanci, která byla charakteristická pro všechny následující roky. V porovnání s rokem 2013 se aktivní bilance navýšila o 78,0 mld. Kč.

Graf 2 - Zahraniční obchod v letech 2000 až 2014

Graf 3 - Meziroční změny vývozu a dovozu v % v letech 2000 až 2014

¹ Přeshraniční pojetí zahraničního obchodu vypovídá výhradně o fyzickém pohybu zboží přes hranice bez ohledu na to, zda dochází k obchodu mezi českými a zahraničními subjekty. Tyto údaje jsou mezinárodně srovnatelné a mohou sloužit jako indikátor vývoje hodnoty obchodu.

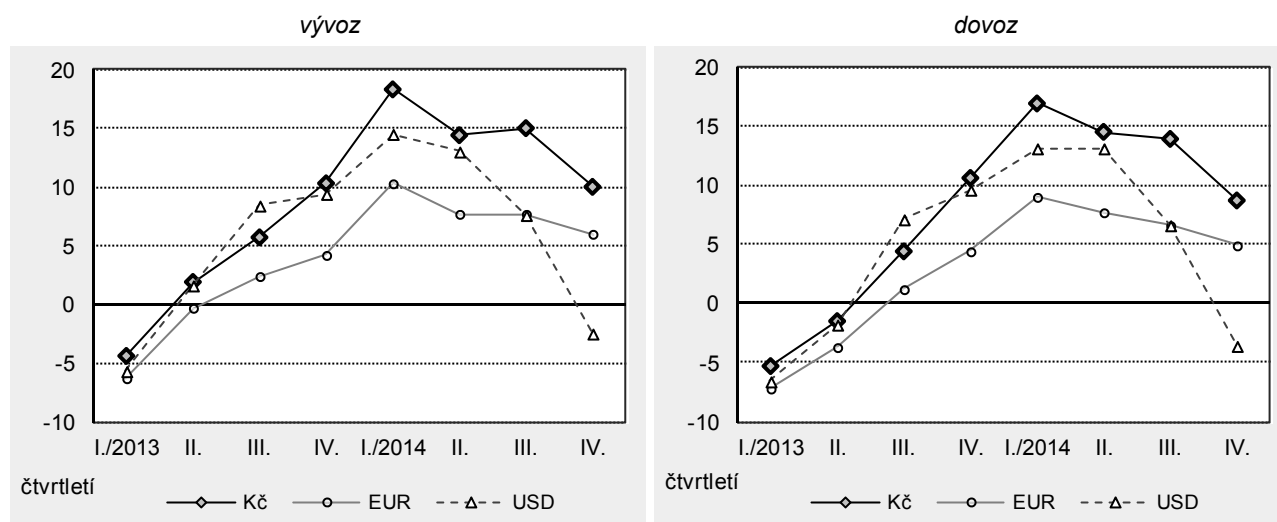
² Údaje za rok 2013 a 2014 jsou definitivní.

Vývoz byl meziročně vyšší o 14,3 % a činil 3 628,8 mld. Kč. Za posledních deset let vzrostla hodnota zboží vyvezeného z České republiky téměř dvojnásobně a docílený meziroční přírůstek vývozu (454,1 mld. Kč) se stal nejvyšším od roku 2005. Za vývojem vývozu v roce 2014 se skrývá nepatrně odlišná dynamika v jednotlivých čtvrtletích. Nejvyšší relativní meziroční růst vývozu byl zřejmý v 1. čtvrtletí 2014 (18,3 %), který v dalších čtvrtletích zpomaloval (ve 2. čtvrtletí o 14,4 %, v 3. čtvrtletí o 15,0 % a ve čtvrtém o 10,0 %).

Nejnižší **měsíční vývoz** roku 2014 byl vykázán v srpnu (254,9 mld. Kč). Na druhé straně nejvyšší hodnotová úroveň vývozu byla dosažena v říjnu (338,2 mld. Kč).

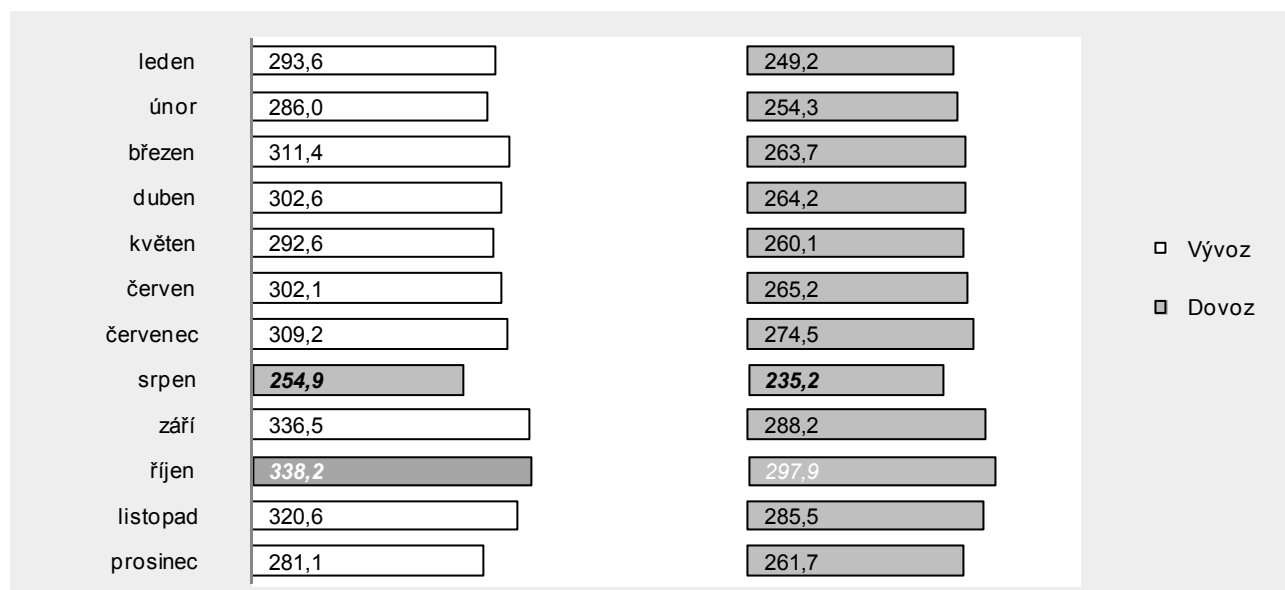
Vývoz³ vyjádřený v EUR a v USD zaznamenal v roce 2014 téměř shodný meziroční růst o 7,9 % a 7,8 %.

Graf 4 - Meziroční změny vývozu a dovozu v % v jednotlivých čtvrtletích roku 2013 a 2014

V roce 2014 meziroční růst **dovozu** o 13,3 % dosáhl hodnoty 3 199,6 mld. Kč a v porovnání s rokem 2005 vzrostl přibližně 1,7 krát (o 1 369,7 mld. Kč). Meziroční přírůstek dovozu roku 2010 (o 422,5 mld. Kč) stále zůstává nejvyšším od roku 2005, přičemž nárůst v roce 2014 (o 376,1 mld. Kč) se tak zařadil na druhé místo. Obdobně jako u vývozu byl i celoroční vývoj dovozu ovlivněn rozdílnou dynamikou v jednotlivých čtvrtletích. Výše dovozu byla ovlivněna postupně se snižujícím meziročním růstem v jednotlivých čtvrtletích (od 16,9 % v 1. čtvrtletí 2014 přes 14,5 %, 13,9 % a 8,7 % v následných třech čtvrtletích 2014).

Graf 5 - Zahraniční obchod v jednotlivých měsících roku 2014 (v mld. Kč)

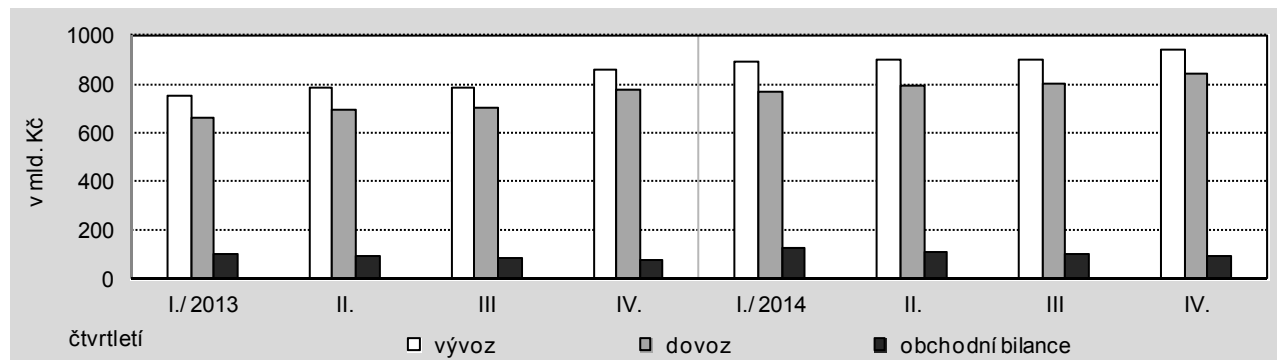
Stejně jako na vývozu byla nejnižší **měsíční hodnota dovozu** v roce 2014 dosažena v srpnu (235,2 mld. Kč) a nejvyšší v říjnu (297,9 mld. Kč).

V roce 2014 byl pro dovoz vyjádřený v EUR a v USD zřejmý meziroční růst o 7,0 % a o 6,9 %.

³ V lednu až prosinci 2014 proti lednu až prosinci 2013 oslabila Kč vůči EUR a USD shodně o 5,7 %.

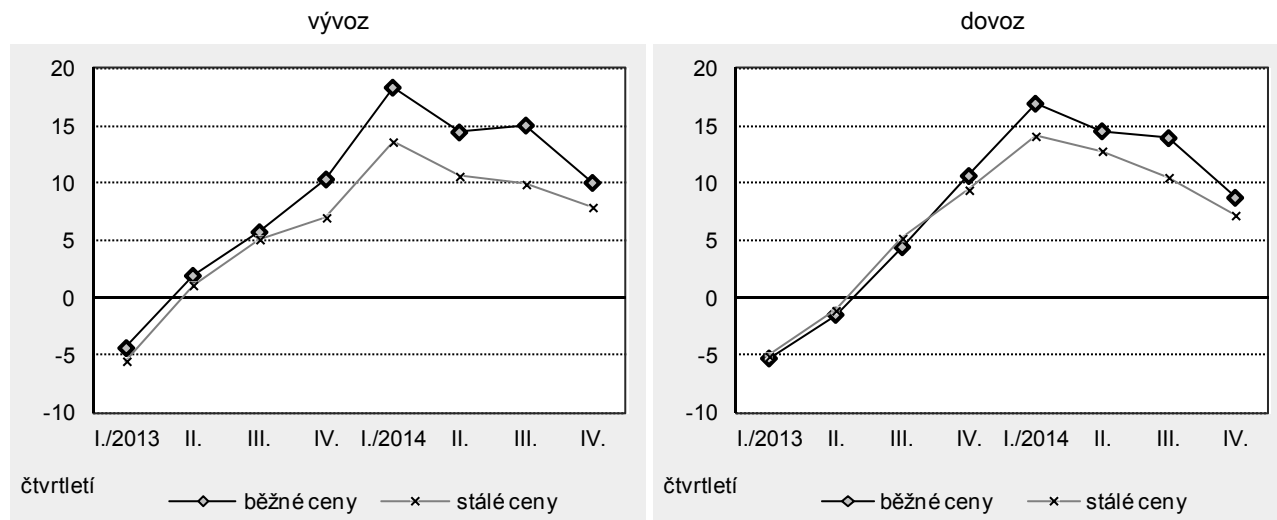
Kladná roční obchodní bilance v přeshraničním pojetí, která dosáhla 429,2 mld. Kč a byla meziročně o 78,0 mld. Kč vyšší, byla výsledkem přebytků zahraničního obchodu ve všech čtvrtletích. Stejně jako v roce 2013 bylo nejvyšší kladné saldo zřejmé v 1. čtvrtletí 2014 (123,8 mld. Kč). Ve 2. čtvrtletí 2014 aktivum obchodní bilance činilo 107,9 mld. Kč, ve 3. čtvrtletí 2014 dosáhlo 102,6 mld. Kč a ve 4. čtvrtletí 2014 zaznamenalo 94,8 mld. Kč.

Graf 6 - Zahraniční obchod v jednotlivých čtvrtletích roku 2013 a 2014

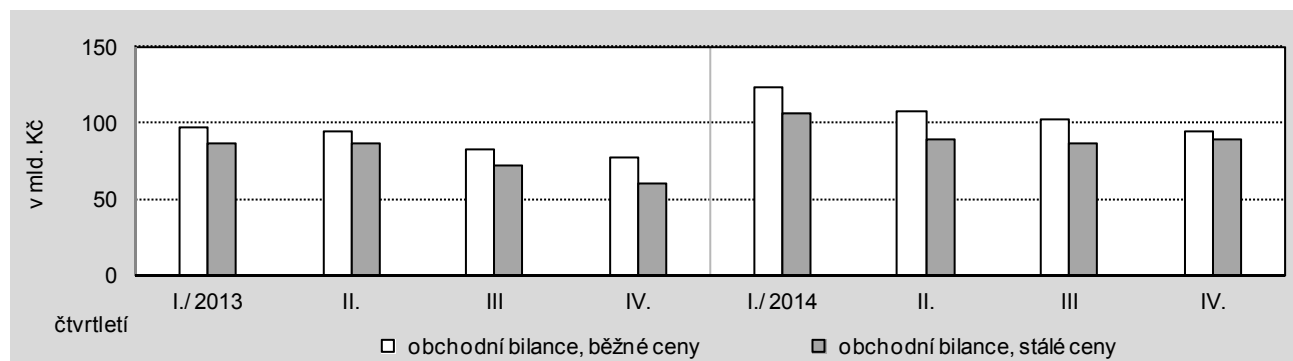
Zahraniční obchod byl v roce 2014 ovlivněn příznivým vývojem směnných relací. V lednu až prosinci 2014 proti stejnému období 2013 se v průměru zvýšily vývozní ceny o 3,5 % a dovozní o 1,9 %. Směnné relace dosáhly tak kladné hodnoty a měly proto pozitivní dopad na bilanci zahraničního obchodu v běžných cenách. Zatímco v běžných cenách meziročně vývoz i dovoz vzrostl (o 14,3 % a 13,3 %), tak ve stálých cenách meziročně vzrostl vývoz o 10,4 % a dovoz o 11,0 %. Za celý rok 2014 vývozní ceny zvýšily hodnotu vývozu o téměř 124 mld. Kč a dovozní ceny hodnotu dovozu o více jak 65 mld. Kč.

Graf 7 - Meziroční změny vývozu a dovozu v % v jednotlivých čtvrtletích roku 2013 a 2014

Kladné saldo zahraničního obchodu dosáhlo reálně přibližně 371 mld. Kč. Vliv cen na výši přebytku obchodní bilance v běžných cenách za celý rok 2014 lze proto stanovit na 58 mld. Kč.

Graf 8 - Bilance v běžných a stálých cenách v jednotlivých čtvrtletích roku 2013 a 2014

2. Teritoriální struktura

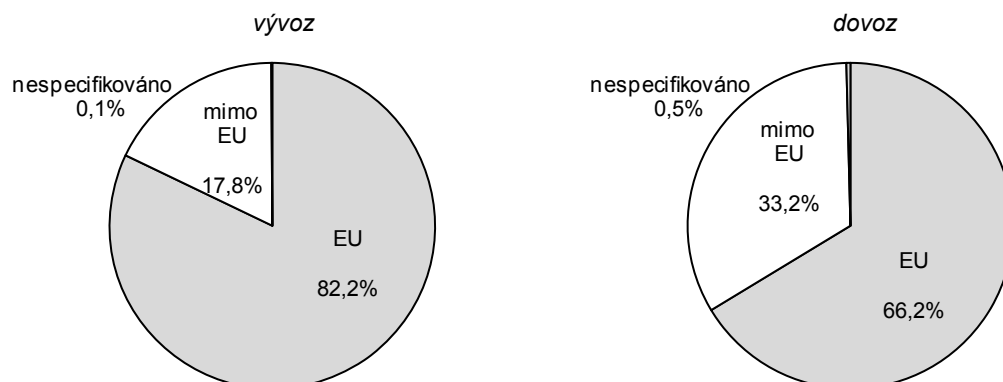
2.1. Zahraniční obchod České republiky se státy EU⁴ a mimo EU

Podíl zahraničního obchodu se státy EU na celkovém obratu zahraničního obchodu České republiky v roce 2014 dosáhl 74,7 % (5 101,7 mld. Kč) proti podílu předchozího roku 73,6 % (4 413,9 mld. Kč), přičemž na obchod se státy mimo EU připadlo 25,0 %⁵ (1 708,8 mld. Kč) proti 26,1 % (1 567,7 mld. Kč) v roce 2013.

Vývoz byl meziročně vyšší do států EU i mimo EU. Meziročně vzrostl výrazněji vývoz do států Evropské unie (o 409,0 mld. Kč) v porovnání s vývozem do států mimo EU (o 45,6 mld. Kč).

Nadprůměrný meziroční přírůstek ze států EU byl patrný např. u vývozu do Dánska (59,4 %), Bulharska (34,4 %), Španělska (26,7 %), Spojeného království (20,0 %), Francie (17,2 %) a do Německa (16,9 %), k meziročnímu snížení došlo pouze u dvou států (vývoz na Kypr a do Lotyšska). Ze států mimo EU stojí za zaznamenání meziroční změna vývozu u Spojených států (přírůstek 17,4 % v roce 2014 proti poklesu 1,4 % v roce 2013). U dalších států pokračoval především růst, např. u Saúdské Arábie (53,6 %), Mexika (40,7 %), Japonska (24,4%) a Číny (13,0%).

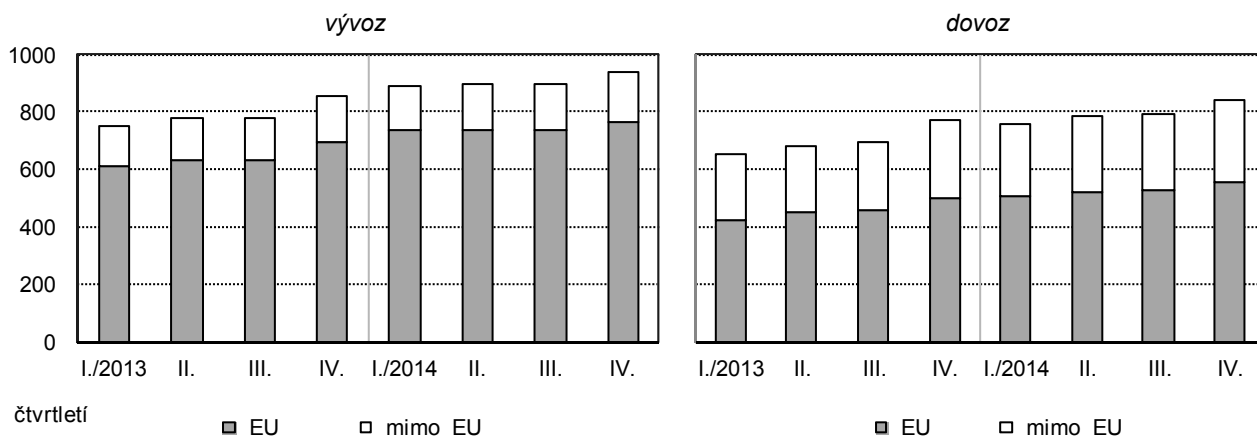
Graf 9 - Teritoriální struktura vývozu a dovozu v roce 2014 (podíly v %)

Dovoz ze států EU meziročně vzrostl o 15,1 % (278,8 mld. Kč) a činil 2 119,7 mld. Kč. Jestliže dovoz ze států mimo EU v roce 2013 klesl o 0,7 % (6,7 mld. Kč) na 968,4 mld. Kč, pak v roce 2014 naopak zaznamenal růst o 9,9 % (95,5 mld. Kč).

Meziroční pokles dovozu některých států EU v roce 2013 byl vystřídán meziročním růstem v roce 2014, např. u Finska (29,4%), Chorvatska (21,4%), Nizozemska (16,8 %) a Slovenska (5,4 %). Opačná situace nastala u Lotyšska a Malty (pokles o 3,3 % a 37,1 %). Celkový přírůstek dovozu ze států mimo EU byl v roce 2014 ovlivňován především vývojem obchodu s Ruskem a s Čínou. Zatímco u dovozu z Ruské federace se prohloubilo meziroční snížení (z 0,8 % v roce 2013 na 14,9 % v roce 2014), tak dovoz z Číny se navýšil o 19,7 % (60,0 mld. Kč).

Graf 10 - Zahraniční obchod se státy EU a se státy mimo EU v jednotlivých čtvrtletích roku 2013 a 2014 v mld. Kč

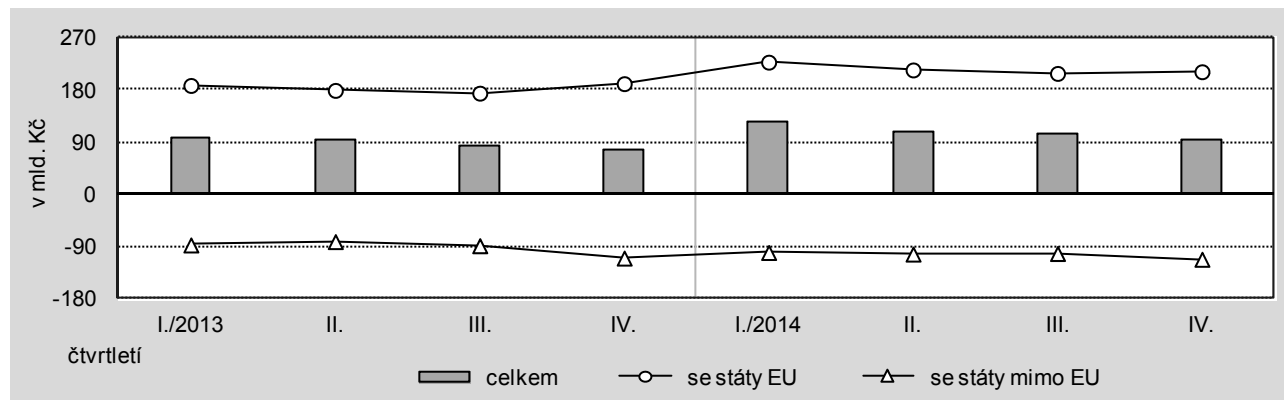

⁴ Státy EU - státy Evropské unie (28 členských států): Belgie, Bulharsko, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Chorvatsko, Irsko, Itálie, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Německo, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Spojené království, Španělsko, Švédsko.

⁵ Podíl nespécifikovaných států v roce 2014 na celkovém obratu zahraničního obchodu zůstal na 0,3 %.

Saldo zahraničního obchodu se státy EU skončilo přebytkem 862,3 mld. Kč, který byl meziročně o 130,2 mld. Kč vyšší, a se státy mimo EU schodkem 419,0 mld. Kč, jenž se meziročně prohloubil o 50,0 mld. Kč.

Graf 11 - Obchodní bilance celkem, se státy EU a se státy mimo EU

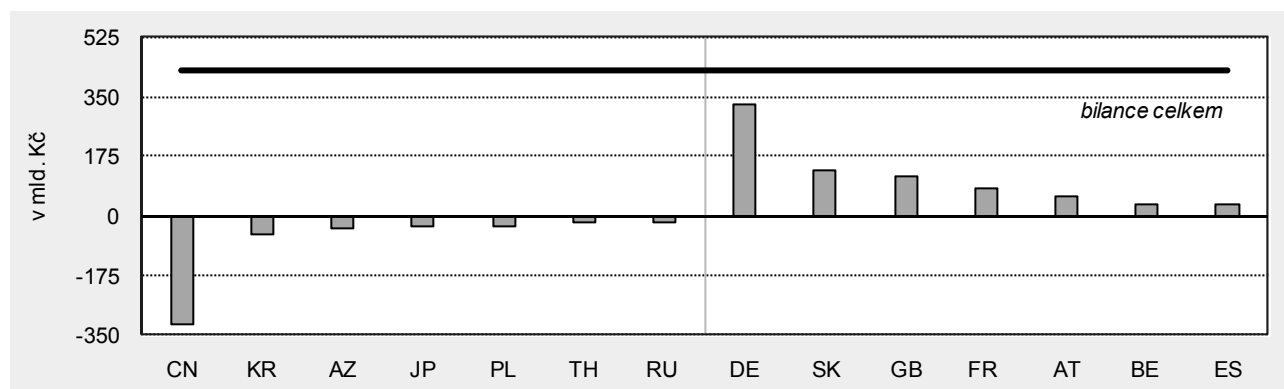
Obchodní bilance a její meziroční změny se státy EU a se státy mimo EU byly odrazem salda zahraničního obchodu s hlavními partnerskými státy těchto uskupení.

Na celkovou kladnou bilanci zahraničního obchodu se státy EU měl pozitivní vliv vysoký přebytek zahraničního obchodu s Německem (krytí dovozu vývozem dosáhlo 139,1 %), který meziročně vzrostl o 56,4 mld. Kč na hodnotu 326,5 mld. Kč.

Zahraníční obchod se Slovenskem zaznamenal druhé nejvyšší kladné saldo, které bylo meziročně vyšší o 15,4 mld. Kč. Třetí a čtvrté největší aktivum bylo patrné u zahraničního obchodu se Spojeným královstvím (meziroční navýšení přebytku o 16,0 mld. Kč) a s Francií (meziroční nárůst přebytku o 15,2 mld. Kč). Pátou a šestou nejvyšší kladnou hodnotu zaznamenaly bilance obchodu s Rakouskem a s Belgií, které byly shodně o 0,2 mld. Kč meziročně vyšší.

Za zaznamenání stojí meziroční nárůst u Maďarska (o 11,8 mld. Kč) a Dánska (o 12,3 mld. Kč). K výraznému meziročnímu zhoršení došlo u obchodní bilance s Nizozemskem, neboť pasivum roku 2013 se nadále prohloubilo a v roce 2014 dosáhlo hodnoty 8,5 mld. Kč. Zápornou obchodní bilancí skončil ještě obchod s Polskem, Irskem, Lucemburskem a Maltou. U ostatních států EU (s výjimkou Litvy, Lotyšska, Itálie, Řecka a Rumunska) se přebytek obchodní bilance meziročně navýšil.

Graf 12 - Obchodní bilance s vybranými státy⁶ v roce 2014

Celkové kladné saldo zahraničního obchodu bylo nepříznivě ovlivněno přetrvávajícím **vysokým schodkem zahraničního obchodu se státy mimo EU**.

Největší pasivum obchodní bilance se koncentrovalo na Čínu (krytí dovozu vývozem v roce 2014 činilo 11,7 % proti 12,4 % v roce 2013, neboť schodek se meziročně zhoršil o 54,8 mld. Kč), dále pak na Korejskou republiku a Ázerbájdžán, u kterých bylo záporné saldo také meziročně vyšší (o 4,6 mld. Kč a o 13,2 mld. Kč). Schodek zahraničního obchodu s těmito třemi státy dosáhl celkem 409,3 mld. Kč. Vysoký deficit (35,9 mld. Kč), který provázel zahraniční obchod s Ruskou federací v roce 2013, se v následujícím roce snížil o 19,4 mld. Kč.

Ze států mimo EU naopak kladným saldem skončil obchod např. se Švýcarskem, Spojenými arabskými emiráty a Tureckem.

⁶ Čína (CN), Korejská republika (KR), Ázerbájdžán (AZ), Japonsko (JP), Polsko (PL), Thajsko (TH), Ruská federace (RU), Německo (DE), Slovensko (SK), Spojené království (GB), Francie (FR), Rakousko (AT), Belgie (BE), Španělsko (ES)

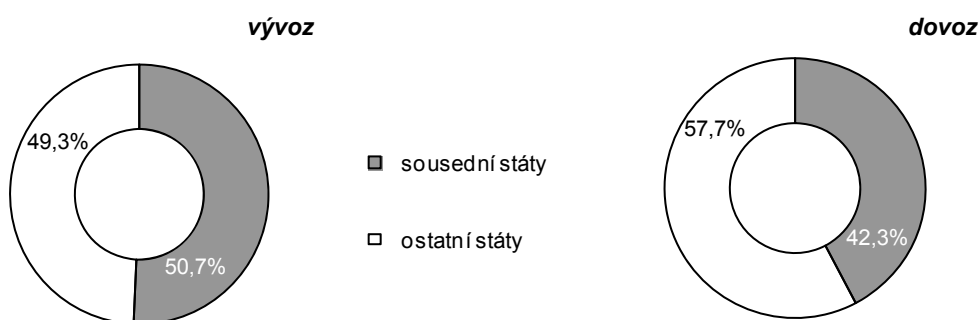
2.2. Zahraňní obchod se sousedními státy

2.2.1. Zahraňní obchod České republiky s Německem, Slovenskem, Polskem a Rakouskem

Rozhodující část zahraňního obchodu České republiky připadá na sousední státy (Německo, Slovensko, Polsko a Rakousko). Uvedené státy významně ovlivňují dynamiku celkového vývozu a dovozu a tím i celkovou bilanci zahraňního obchodu. V roce 2014 činil podíl zahraňního obchodu se sousedními státy na celkovém obratu zahraňního obchodu České republiky 46,7 % (z toho na celkovém vývozu 50,7 % a na celkovém dovozu 42,3 %) a na celkovém obratu zahraňního obchodu České republiky se státy Evropské unie 63,6 % (z toho na vývozu do států EU 61,7 % a na dovozu ze států EU 63,8 %).

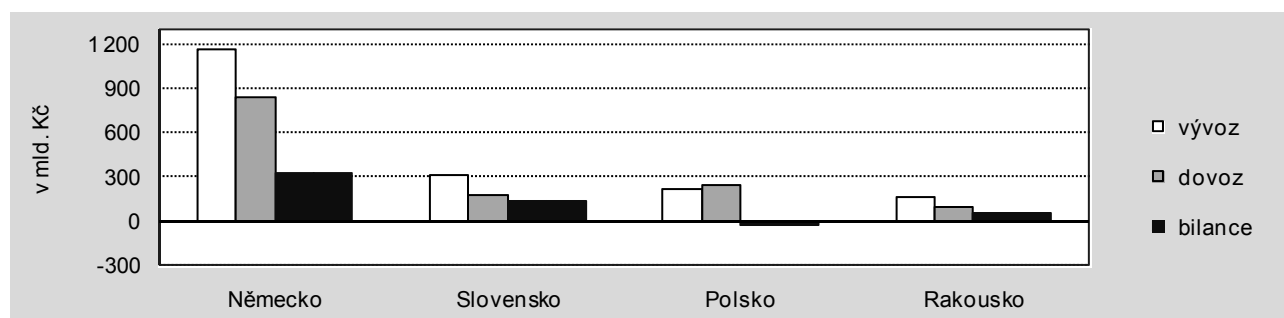
V roce 2014 proti roku 2013 vzrostl obrat zahraňního obchodu České republiky se sousedními státy o 14,3 % (z 2 791,7 mld. Kč na 3 191,2 mld. Kč). Růst vývozu do sousedních států o 14,4 % (z 1 608,3 mld. Kč na 1 839,2 mld. Kč) a současně dovozu ze sousedních států o 14,2 % (z 1 183,4 mld. Kč na 1 352,0 mld. Kč) vedl v roce 2014 k navýšení přebytku celkové obchodní bilance se sousedními státy proti roku 2013 o 62,3 mld. Kč. Krytí dovozu vývozem se zvýšilo z 135,9 % v roce 2013 na 136,0 % v roce 2014.

Graf 13 - Zahraňní obchod se sousedními státy ČR v roce 2014 (podíly v %)

Hlavním obchodním **partnerem** České republiky ze sousedních států je **Německo**, které je pochopitelně současně i nejdůležitějším zahraňněobchodním partnerem České republiky. Na celkovém obratu zahraňního obchodu v roce 2014 se podílelo 29,2 %, zatímco na celkovém obratu zahraňního obchodu se sousedními státy 62,5 %. Podíl Německa na vývozu do sousedních států vzrostl z 61,8 % v roce 2013 na 63,1 % v roce 2014, podíl na dovozu narostl z 61,1 % na 61,7 %.

Graf 14 - Zahraňní obchod ČR se sousedními státy v roce 2014

Druhým největším zahraňněobchodním **partnerem** České republiky ze sousedních států je **Slovensko**, které mělo i druhý největší podíl (6,9 % v roce 2014) na celkovém zahraňním obchodu ČR. Hodnota obratu zahraňního obchodu Česka se Slovenskem byla však v porovnání s hodnotou obratu zahraňního obchodu s Německem výrazně nižší (zhruba na úrovni jedné čtvrtiny), takže i vliv obchodu se Slovenskem na celkový zahraňní obchod ČR byl podstatně slabší (ve srovnání s Německem).

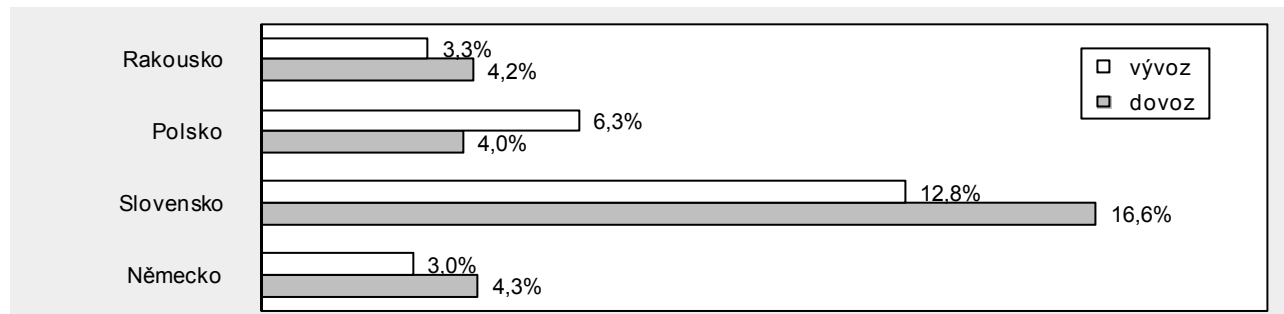
Zahraňní obchod České republiky s **Polskem** se v roce 2014 řadí na **třetí místo**, a to jak podílem (14,6 %) na zahraňním obchodu Česka se sousedními státy, tak i na celkovém zahraňním obchodu ČR (6,8 %). V posledních dvou letech rostl obrat zahraňního obchodu s Polskem rychleji než se Slovenskem, což snížilo rozdíl hodnoty obratu těchto dvou států v roce 2014 na 8,0 mld. Kč (38,4 mld. Kč v roce 2013) a upevnilo úlohu Polska v českém obchodu.

Nejnižší zastoupení (8,0 % v roce 2014) na zahraňním obchodu České republiky se sousedními státy mělo **Rakousko**, které se s podílem 3,8 % na celkovém obratu zahraňního obchodu ČR umístilo na sedmém místě (za Čínou, Francií a Itálií). Jestliže v roce 2013 zůstal vzájemný obchod prakticky na úrovni roku 2012, pak rok 2014 zaznamenal růst, jak ve vývozu (8,8 %) tak i v dovozu (14,3 %).

2.2.2. Zahraníční obchod sousedních států s Českem⁷

Podle údajů zveřejňovaných Eurostatem zaujímá Česká republika v zahraničněobchodních vztazích jednotlivých sousedních států rozdílné postavení. Nejsilnější pozici, a to druhé místo, si Česko dlouhodobě udržuje v zahraničním obchodu Slovenska.

Graf 15 – Podíl České republiky v % na celkovém vývozu a dovozu sousedních států v roce 2014

Největší část vývozu **Německa** směřovala v roce 2014 do Francie (102,0 mld. EUR), dále pak do Spojených států (96,6 mld. EUR) a Spojeného království (84,1 mld. EUR). Vyšší podíl na vývozu Německa měly oproti České republice Rakousko (4,9 %) a Polsko (4,2 %). V žebříčku hlavních vývozních partnerů zaujalo Česko s 3% podílem dvanáctou pozici a Slovensko dvacátou první.

Hodnota dovozu **Německa** z České republiky (39,8 mld. EUR) byla nepatrně vyšší oproti hodnotě z Rakouska a naopak nižší oproti hodnotě z Polska, přičemž Slovensko převyšovala téměř třikrát. Zároveň si Česko vylepšilo svoji pozici v německém obchodu, kdy se výrazně posunulo z 12. místa na osmé a zařadila se před takové státy jako Spojené státy a Švýcarsko. Hlavním dovozním partnerem Německa bylo opět Nizozemsko, ze kterého bylo v roce 2014 realizováno necelých 14 % dovozu Německa, následované Francií (7,9 %) a Čínou (6,7 %).

Čtvrtina celkového vývozu **Polska** směřovala v roce 2014 do Německa, více než 6 % shodně do Spojeného království a Česka. Zboží se dováželo hlavně z Německa (téměř 30 %), dále pak z Ruska, Číny, Nizozemska a Itálie. Česká republika dosáhla 4% podílu.

Na celkovém vývozu **Slovenska** se Česká republika v roce 2014 podílela 12,8 %, což ji zařadilo na druhé místo za Německo (22,0 %). Významnější pozici si uchovává Česko na slovenském dovozu, kdy rozdíl oproti dovozu z Německa představoval přibližně 2 p.b. (u vývozu více než 9 p.b.). Na Slovensko tak bylo dovezeno 16,6 % zboží z Česka s hodnotou 10,3 mld. EUR. Ve slovenském vývozu zaujímá Polsko vyšší místo než Rakousko, což v dovozu je naopak.

Hodnotově byl v roce 2014 vývoz **Rakouska** do České republiky nižší než dovoz, a tak i v podílovém vyjádření Česko na vývozu obsadilo osmé místo oproti čtvrté pozici na dovozu. I přes vysoké umístění v největších dovozních partnerech byl podíl Česka na rakouském obchodu přibližně 4 % ve srovnání s 40% podílem Německa na prvním místě.

Mapa 1 - Nejvýznamnější obchodní partneři ČR a sousedních států v roce 2014 (údaje Eurostatu)

⁷ Údaje Eurostatu, databáze Comext, 18. srpen 2015 (údaje za vývoz podle země určení, údaje za dovoz podle země odeslání).

2.3. Zahraniční obchod České republiky s jednotlivými státy

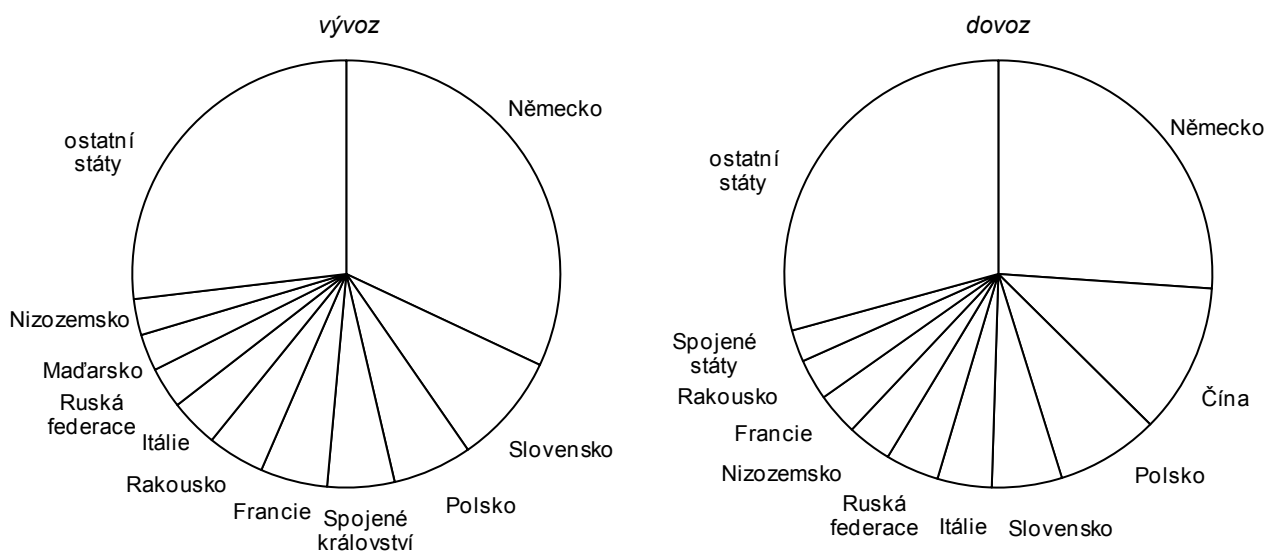
Rozhodující část vývozu Česka (více než 83 %) **směřovala** v roce 2014 **do patnácti států**, z čehož bylo dvanáct států unijních a tři státy ležící mimo hranici EU (Ruská federace, Spojené státy a Švýcarsko).

Zboží v největší hodnotě bylo v roce 2014 vyvezeno stejně jako v předchozích letech do Německa. Meziroční růst vývozu o 16,9 % (167,5 mld. Kč) ovlivnil posílení (o 0,7 p. b.) pozice tohoto státu na celkovém vývozu Česka.

Žádný z dalších čtrnácti států nedosahoval již tak vysoký podíl na celkovém vývozu jako Německo (32,0 %) a jejich zastoupení se pohybovalo v hranici od 1,5 % u patnáctého Švédska do 8,4 % u druhého Slovenska.

I když nejvýraznější meziroční relativní růst zaznamenal vývoz do Španělska (o 26,7 %), tak se jednalo o osmé největší meziroční navýšení (o 18,2 mld. Kč). Nejvyšší zaznamenalo Německo, dále pak Spojené království, Francie a Polsko. Hodnota vývozu Česka na Slovensko patřila k druhé nejvyšší jak celkově tak i ze států EU, přesto její pozice na celkovém vývozu meziročně mírně oslabila o 0,4 p. b.

Graf 16 - Nejvýznamnější obchodní partneři České republiky v roce 2014 (údaje ČSÚ)⁸

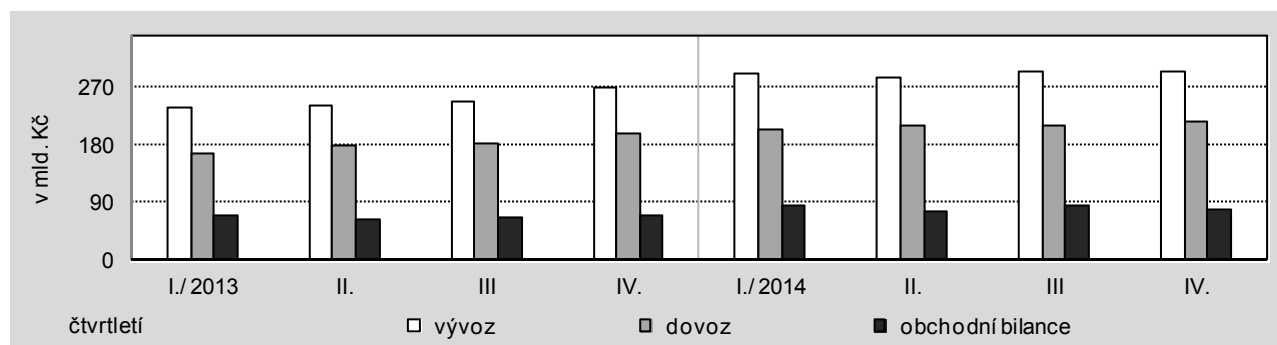

Převažující díl dovozu (přes 80 %) byl v roce 2014 též **realizován z patnácti států** (tabulka 2.2). Nejsilnější pozici (26,1 % proti 25,6 % v roce 2013) na celkovém dovozu zaznamenalo s meziročně vyšší hodnotou dovozu o 111,1 mld. Kč Německo. Postavení zbývajících čtrnácti států na celkovém dovozu se pohybovalo od 1,7 % u Španělska do 11,3 % u Číny.

Mezi patnácti hlavními dovozními partnery bylo jedenáct států EU a čtyři státy mimo EU, z nichž Čína a Rusko rozsahem dovozu zaujaly druhé a šesté místo. Všechny těchto patnáct států provázal meziroční růst dovozu s výjimkou Ruska, u kterého se snížila hodnota dovezeného zboží o 22,6 mld. Kč (téměř o 15 %).

S podílem 7,8 % a hodnotou dovozu 248,4 mld. Kč zaujalo v celkovém dovozu třetí příčku Polsko. K dalším předním dovozním partnerům ze států EU náležely Slovensko, Itálie, Nizozemsko, Francie, Rakousko a Maďarsko.

Graf 17 - Zahraniční obchod České republiky s Německem v jednotlivých čtvrtletích roku 2013 a 2014

⁸ Údaje ČSÚ za vývoz jsou sestavovány podle země určení, údaje za dovoz podle země původu.

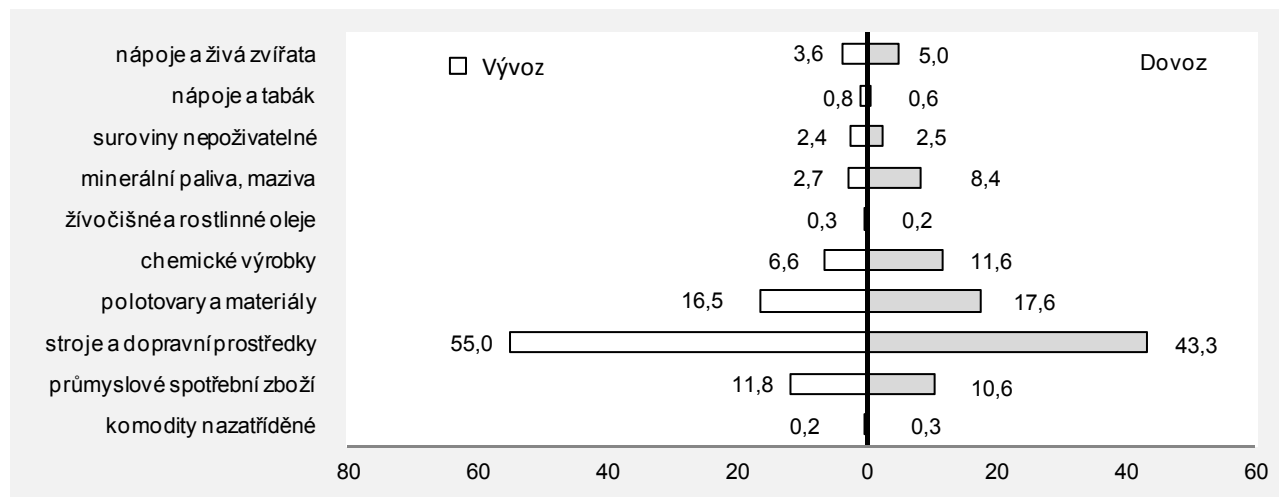

3. Zbožová struktura

3.1. Vývoj zahraničního obchodu České republiky v jednotlivých zbožových třídách SITC

Zbožová struktura zahraničního obchodu byla provázána meziročním růstem **vývozu** všech tříd SITC. Největší absolutní meziroční navýšení provázelo vývoz strojů a dopravních prostředků (o 286,5 mld. Kč, z toho do států Evropské unie o 260,0 mld. Kč), průmyslového spotřebního zboží (o 54,3 mld. Kč), polotovarů a materiálů (o 48,1 mld. Kč) a chemikálií a příbuzných výrobků (o 38,3 mld. Kč), dále pak potravin a živých zvířat (o 14,3 mld. Kč), nápojů a tabáku (o 4,8 mld. Kč), komodit nezatříděných (o 0,1 mld. Kč). V porovnání s rokem 2013 změna nastala u zbožových položek vykazujících meziroční růst namísto předchozího poklesu a to u minerálních paliv, maziv a příbuzných materiálů (růst o 1,8 mld. Kč v roce 2014) a surovin nepoživatelných (růst o 4,1 mld. Kč v roce 2014).

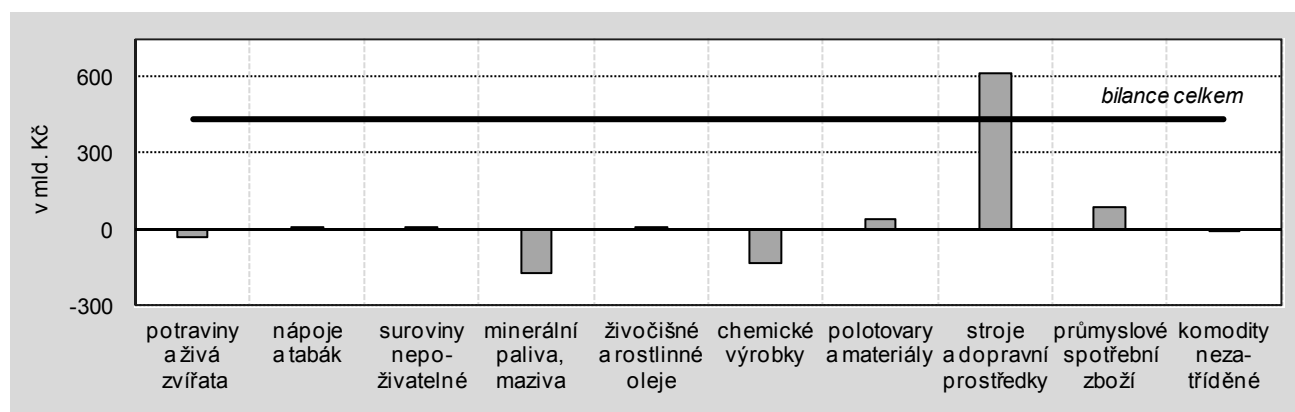
Graf 18 - Zbožová struktura zahraničního obchodu podle SITC v roce 2014 (podíly v %)

Nejvyšší meziroční navýšení **dovozu** bylo patrné u strojů a dopravních prostředků (o 227,7 mld. Kč), které bylo téměř ze dvou třetin ovlivněno zvýšením jejich dovozu především ze států EU (o 152,5 mld. Kč). Druhý největší absolutní meziroční přírůstek dovozu zaznamenaly polotovary a materiály (o 55,9 mld. Kč). V porovnání s rokem 2013 se v roce 2014 dovezlo do Česka o 48,4 mld. Kč více chemikálií a příbuzných materiálů, přičemž 29,6 % obchodu bylo realizováno s Německem. Meziroční přírůstky dovozu byly také například u průmyslového spotřebního zboží (o 52,1 mld. Kč) a u potravin a živých zvířat (o 12,9 mld. Kč). V roce 2014 se opět prohloubil již předloňský meziroční pokles dovozu minerálních paliv o 22,9 mld. Kč.

Vysoký **přebytek**, meziročně o 58,8 mld. Kč vyšší (vliv aktiva se státy EU), zaznamenal obchod se stroji a dopravními prostředky. Druhé nejvyšší aktivum s meziročním navýšením o 2,3 mld. Kč bylo zřejmé u obchodu s průmyslovým spotřebním zbožím. Kladným saldem (meziročně o 7,8 mld. Kč nižším) skončil ještě obchod s polotovary a materiály, dále pak obchod se surovinami nepoživatelnými (meziročně o 2,3 mld. Kč vyšším), nápoji a tabákem (meziročně vyšším o 4,8 mld. Kč) a živočišnými a rostlinnými oleji, tuky a vosky.

Graf 19 - Obchodní bilance podle jednotlivých tříd SITC v roce 2014

Největší **zápornou bilanci** opětovně vykázal obchod s minerálními palivy, mazivy a příbuznými materiály (pasivum se meziročně zmenšilo o 24,7 mld. Kč), dále pak obchod s chemikáliemi a příbuznými výrobky (meziroční zhoršení salda o 10,1 mld. Kč) a potravinami a živými zvířaty (meziroční snížení pasiva o 1,4 mld. Kč).

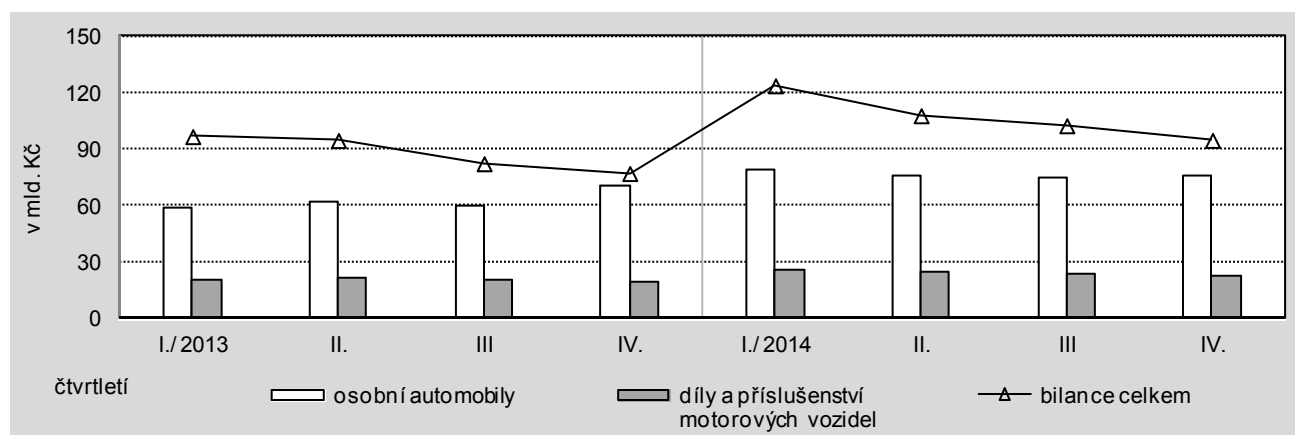
3.2. Zahraniční obchod se silničními vozidly

Hlavní položkou vývozu a nositelem celkového přebytku zahraničního obchodu v roce 2014 byla i nadále **silniční vozidla** (SITC 78) a z nich pak **osobní automobily** (SITC 781) a **díly a příslušenství motorových vozidel** (SITC 784). Přebytek zahraničního obchodu se silničními vozidly byl ze všech oddílů SITC nadále největší (396,8 mld. Kč) a meziročně o 68,1 mld. Kč vyšší. Převážná jeho část (341,0 mld. Kč), která se meziročně zvýšila o 71,5 mld. Kč, připadla na obchod se státy Evropské unie a z toho necelá jedna třetina na obchod s Německem.

U osobních automobilů kladné saldo meziročně vzrostlo o 55,2 mld. Kč a dosáhlo 305,9 mld. Kč, z toho se státy EU činilo 246,7 mld. Kč, z nichž 70,3 mld. Kč připadlo na Německo (meziroční nárůst o 19,2 mld. Kč).

Kladná bilance obchodu s díly a příslušenstvím motorových vozidel meziročně vzrostla o 14,0 mld. Kč na 97,1 mld. Kč a z toho se státy EU se meziročně zvýšila o 15,3 mld. Kč na 97,4 mld. Kč.

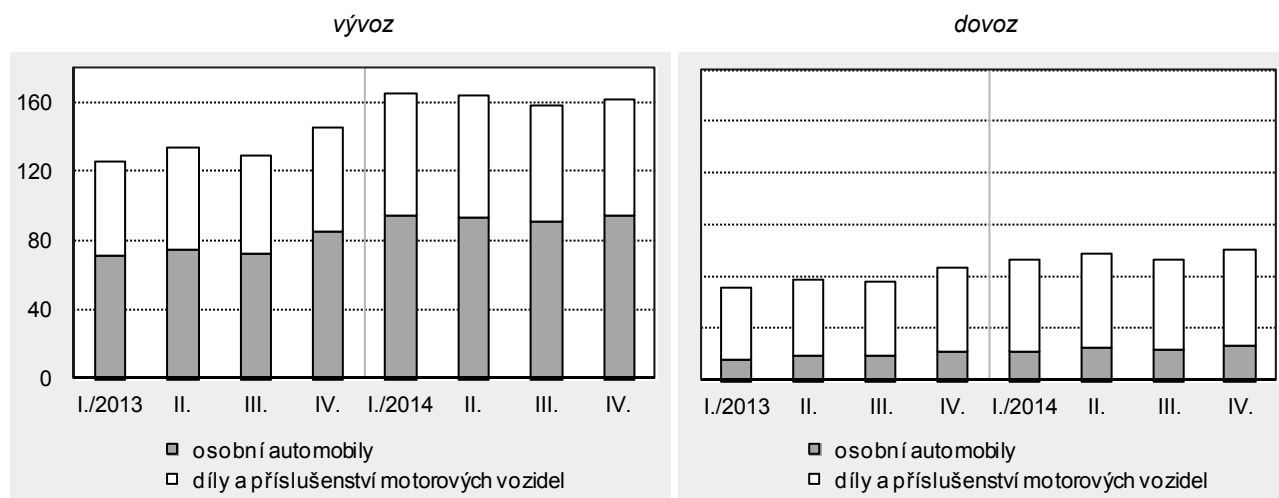
Graf 20 - Obchodní bilance osobních automobilů a dílů a příslušenství motorových vozidel v porovnání s celkovou bilancí zahraničního obchodu ČR v jednotlivých čtvrtletích roku 2013 a 2014

Na celkovém vývozu se silniční vozidla podílela 18,8 % (17,7 % v roce 2013), z toho osobní automobily 10,2 % (9,4 % v roce 2013) a díly a příslušenství motorových vozidel 7,6 % (7,3 % v roce 2013). Vývoz osobních automobilů meziročně vzrostl o 23,0 % a vývoz dílů a příslušenství motorových vozidel se meziročně výrazně zvýšil o 20,0 %.

Vývoj vývozu s osobními automobily a díly a příslušenstvím motorových vozidel byl v jednotlivých čtvrtletích roku 2014 víceméně podobný. Jestliže hodnota vyvezených osobních automobilů v roce 2013 se stala nejvyšší ve 4. čtvrtletí (84,1 mld. Kč), pak pro rok 2014 byl zaznamenán nejvyšší vývoz (93,7 mld. Kč) v 1. čtvrtletí s meziročním nárůstem o 34,0 % (o 23,8 mld. Kč). Ve vývozu dílů a příslušenství motorových vozidel byla nejnižší hodnota vykázána v 3. čtvrtletí (67,6 mld. Kč) a nejvyšší v 2. čtvrtletí (70,7 mld. Kč), přičemž ale nejvyšší meziroční růst (28,3 %) byl dosažen v 1. čtvrtletí 2014.

Graf 21 - Zahraniční obchod s osobními automobily a díly a příslušenstvím motorových vozidel v jednotlivých čtvrtletích roku 2013 a 2014 v mld. Kč

Silniční vozidla měla na vývoj celkového **dovozu** i dovozu strojů a dopravních prostředků v roce 2014 podstatně slabší vliv než u vývozu. Dovoz silničních vozidel se meziročně zvýšil o 23,3 % (o 54,4 mld. Kč). Podíl tohoto zboží na celkovém dovozu dosáhl 9,0 % a na dovozu strojů a dopravních prostředků 20,8 %.

3.3. Vývoz a dovoz výrobků zpracovatelského průmyslu⁹

Vývozem a dovozem výrobků zpracovatelského průmyslu byla realizována (stejně jako v předchozích letech) rozhodující část zahraničního obchodu. Výrobky zpracovatelského průmyslu se v roce 2014 podílely na celkovém vývozu 94,9 % (94,5 % v roce 2013) a na celkovém dovozu 90,2 % (88,1 % v roce 2013).

Vývoz výrobků zpracovatelského průmyslu meziročně vzrostl o 14,8 % (444,2 mld. Kč) a měl proto výrazný podíl (95%) na meziročním zvýšení celkového vývozu. Největší položkou ve vývozu výrobků zpracovatelského průmyslu byla motorová vozidla (kromě motocyklů), přívěsy a návěsy. Nadprůměrný meziroční růst vývozu této položky (o 22,7 %, tj. o 135,4 mld. Kč) vedl k posílení jejího zastoupení na celkovém vývozu výrobků zpracovatelského průmyslu, a to na 21,2 % z 19,8 % v roce 2013.

Mezi další významnější položky ve vývozu výrobků zpracovatelského průmyslu patřily počítače, elektronické a optické přístroje a zařízení, které zaznamenaly vysoký meziroční nárůst vývozu o 15,9 % (72,7 mld. Kč), a tím i posílení pozice na celkovém vývozu výrobků zpracovatelského průmyslu (z 15,2 % v roce 2013 na 15,4 % v roce 2014), dále pak stroje a zařízení (12,1 %), elektrická zařízení (9,8 %), kovodělné výrobky, kromě strojů a zařízení (5,9 %), chemické látky a chemické přípravky (5,0 %) a základní kovy (4,4 %).

Graf 22 - Nejvýznamnější položky vývozu výrobků zpracovatelského průmyslu v roce 2014 (podíly v %)

vývoz	motorová vozidla 20,1	počítače, elektronické přístroje 14,6	stroje a zařízení 11,5	elektrická zařízení 9,3	kovo- dělné výrobky 5,6	chem. látky 4,8
-------	--------------------------	--	------------------------------	-------------------------------	----------------------------------	-----------------------

Dovoz výrobků zpracovatelského průmyslu se meziročně zvýšil o 16,0 % (398,6 mld. Kč) a významně tak ovlivnil meziroční přírůstek celkového dovozu. Největší položka dovozu výrobků zpracovatelského průmyslu počítače, elektronické a optické přístroje a zařízení zaznamenala v roce 2014 proti roku 2013 růst o 17,3 % (loňský pokles o 4,3 %) a posílila tak svoje postavení na dovozu výrobků zpracovatelského průmyslu na 17,5 % z 17,3 % v roce 2013.

Dalšími položkami dovozu výrobků zpracovatelského průmyslu s významnějším podílem byla motorová vozidla (kromě motocyklů), přívěsy a návěsy (12,5 %), stroje a zařízení (10,7 %), chemické látky a chemické přípravky (8,6 %), základní kovy (8,1 %) a elektrická zařízení (8,0 %). Kromě výrobků zpracovatelského průmyslu měly z ostatních položek CZ-CPA v celkovém dovozu významné zastoupení ropa a zemní plyn (5,5 % proti 7,3 % v roce 2013). Dovoz této položky se meziročně snížil o 13,7 % (o 28,0 mld. Kč).

Graf 23 - Nejvýznamnější položky dovozu výrobků zpracovatelského průmyslu v roce 2014 (podíly v %)

dovoz	počítače, elektronické přístroje 15,8	motorová vozidla 11,3	chemické látky 7,8	základní kovy 7,3	elektrická zařízení 7,2	pryžové výrobky 4,8
-------	--	-----------------------------	--------------------------	-------------------------	-------------------------------	---------------------------

Přebytek zahraničního obchodu s výrobky zpracovatelského průmyslu v přeshraničním pojetí dosáhl 558,2 mld. Kč a byl meziročně o 45,6 mld. Kč vyšší. Kladné saldo zahraničního obchodu vzrostlo u motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů o 68,2 mld. Kč a dosáhlo tak 369,3 mld. Kč. Naopak počítače, elektronické a optické přístroje a zařízení s aktivní bilancí 24,6 mld. Kč zaznamenaly v roce 2014 již nepatrné meziroční snížení o 1,6 mld. Kč (po meziročním poklesu o 12,4 mld. Kč v roce 2013).

Záporná bilance u základních kovů (80,3 mld. Kč) se prohloubila o 15,8 mld. Kč. Deficit (161,5 mld. Kč) s ropou a zemním plynem se snížil o 31,8 mld. Kč.

⁹ Výrobky zpracovatelského průmyslu = sekce C (oddíl 10-33), Klasifikace produkce CZ-CPA.

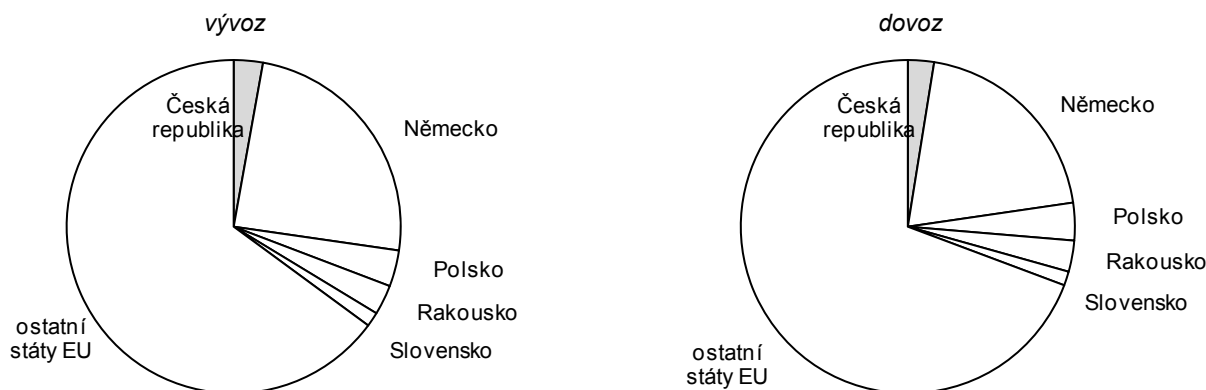
Klasifikace produkce jsou konstruovány tak, aby členily produkci (výrobky a služby), která má společné vlastnosti. Poskytují základy pro přípravu statistiky produkce, obchodní činnosti, spotřeby, zahraničního obchodu a přepravy těchto produktů. Nařízení o CPA umožňuje členským státům používat pro své účely národní verze klasifikace od CPA odvozené.

4. Údaje Eurostatu¹⁰

Zahraniční obchod států Evropské unie¹¹ celkem v roce 2014 ve srovnání s předchozím rokem zaznamenal mírný růst vývozu i dovozu. Po přírůstku vývozu o 1,2 % a poklesu dovozu o 2,4 % v roce 2013 stoupl v roce 2014 meziročně vývoz států EU o 1,3 % (59,6 mld. EUR) a dovoz o 1,8 % (82,0 mld. EUR). Vývoz států eurozóny byl v roce 2014 meziročně vyšší o 1,8 %, dovoz vzrostl pouze o 0,9 %. Česká republika se na vývozu států EU podílela 2,8 % a na dovozu 2,5 %, což byl na obou směrech o 0,1 p. b. větší podíl než v roce 2013. Český vývoz a dovoz vzrostl v roce 2014 o 7,1 % a 5,7 % poté, co v předchozím roce vývoz stagnoval a dovoz klesl o 1,3 %.

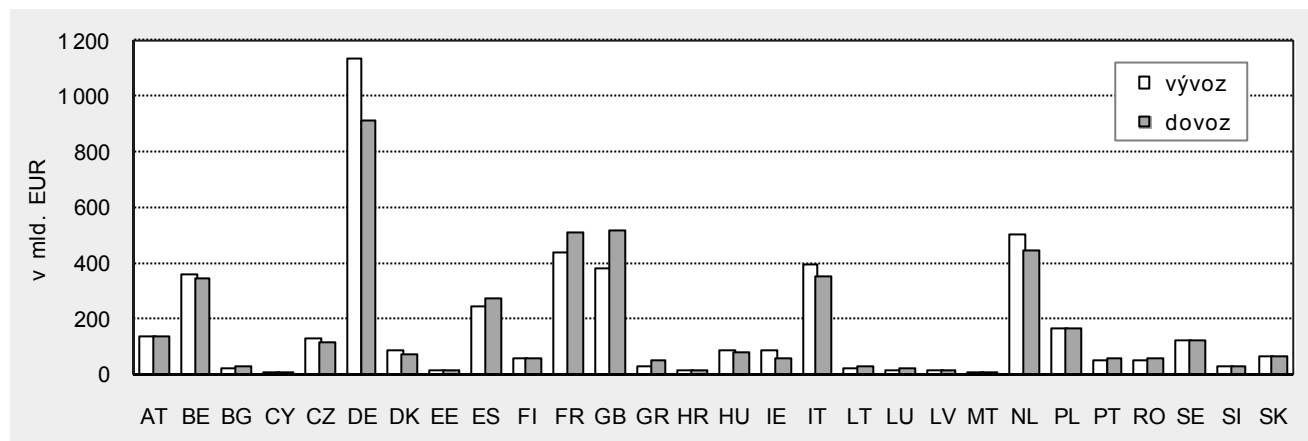
Bilance států EU celkem skončila přebytkem 99,6 mld. EUR, který byl ve srovnání s rokem 2013 o 22,4 mld. EUR nižší. Nejvyšší kladnou bilanci zaznamenalo Německo (219,8 mld. EUR), Nizozemsko (63,6 mld. EUR), Itálie (42,9 mld. EUR), a Irsko (35,0 mld. EUR). Deficitem skončily bilance zejména Spojeného království (140,0 mld. EUR), Francie (71,6 mld. EUR), Španělska (25,3 mld. EUR) a Řecka (20,8 mld. EUR).

Graf 24 - Podíl České republiky a jejích sousedních států na vývozu a dovozu států EU jako celku v roce 2014

Nové členské státy EU¹² se v roce 2014 podílely na celkovém vývozu EU 13,1 % a na celkovém dovozu EU 13,5 % ve srovnání s 12,7 % a 13,2 % v předchozím roce. Meziročně vzrostl jejich vývoz a dovoz o 4,2 % a 4,1 % oproti 3,5 % a 0,7 % v roce 2013. Česká republika se v roce 2014 podílela na vývozu a dovozu nových členských států EU 21,6 % a 18,8 %. Bilance zahraničního obchodu nových členských států EU skončila v roce 2014 schodkem 6,0 mld. EUR, který byl o 0,6 mld. EUR menší než v předešlém roce. Přebytek obchodní bilance vykázaly z nových členských států EU Česká republika (16,1 mld. EUR), Maďarsko (4,4 mld. EUR), Slovensko (3,3 mld. EUR) a Slovinsko (1,5 mld. EUR). Největší deficit zaznamenalo Chorvatsko (6,7 mld. EUR), Rumunsko (6,0 mld. EUR) a Bulharsko (4,1 mld. EUR).

Graf 25 - Zahraniční obchod jednotlivých států EU v roce 2014

¹⁰ Údaje Eurostatu, 18. srpen 2015.

¹¹ Státy EU - státy Evropské unie (28 členských států): Belgie (BE), Bulharsko (BG), Česká republika (CZ), Dánsko (DK), Estonsko (EE), Finsko (FI), Francie (FR), Chorvatsko (HR), Irsko (IE), Itálie (IT), Kypr (CY), Litva (LT), Lotyšsko (LV), Lucembursko (LU), Maďarsko (HU), Malta (MT), Německo (DE), Nizozemsko (NL), Polsko (PL), Portugalsko (PT), Rakousko (AT), Rumunsko (RO), Řecko (GR), Slovensko (SK), Slovinsko (SI), Spojené království (GB), Španělsko (ES), Švédsko (SE).

¹² Nové členské státy EU: Bulharsko, Česká republika, Estonsko, Chorvatsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Polsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko.